

een handleiding ontstond, die men kan aanbevelen, die stellig ook lezers zal vinden en die, meer nog dan het boekje van KOPY, menigen oogarts zal brengen tot waardeering van spleetlamp en microscoop.

W. P. C. ZEEMAN.

Dr. ELSEBETH KRESSNER, *Untersuchungen über Hauttuberculose, I. Klinische und Statistische Erfahrungen.* Leipzig, 1931. CURT KABITZSCH. R.M. 3.— (*Würzburger Abhandlungen aus dem Gesamtgebiet der Medizin.* Bd. 27. H3).

Aan de universiteitscliniek voor huidziekten te Würzburg werden van 1909—1930 821 lijdens aan huidtuberculose behandeld. Verscheidenen dezer zieken bleven in dezen arbeid buiten beschouwing, daar het onderzoek te oppervlakkig was. De lupus erythematosus wordt er niet in besproken.

Het blijkt, dat ook te Würzburg vrouwen vaker aangetast worden door tuberculosis cutis dan mannen. Bij bepaalde beroepen ziet men eveneens meer gevallen der ziekte: slagers, machinearbeiders, smeden, steenhouwers enz.. Wat de verdeeling der gevallen betreft over de verschillende vormen van huidtuberculose, ook daar staat de tuberculosis luposa bovenaan met 74.8 pCt. De tuberculosis colliquativa zou het meest voorkomen, doch deze wordt meestal door de chirurgen verzorgd. Schrijfster geeft aan, dat de lupus in 2.7 pCt. der gevallen in het eerste levensjaar begint. Dit percentage is wel zeer hoog te noemen. De zuigeling is immers veel minder beschermd tegen infectie met chronisch beloop dan de volwassen mensch. Men is nog bezig met het bacteriologisch onderzoek naar het voorkomen van den typus bovinus der tuberkelbacil.

In enkele gevallen zag schrijfster in een lupushaard carcinoom ontstaan.

Het onderzoek van bovengenoemde gevallen leverde uitkomsten op, welke in sommige opzichten afwijken van die aan andere klinieken. Wie belang stelt in het onderwerp, kan het lezen van dit boekje zeer worden aanbevolen, het getuigt van een nauwkeurig en uitgebreid onderzoek.

D. MUIJS.

R. PASSOT, *Chirurgie esthétique pure. Technique et résultats.* Uitg. GASTON DOIN en Cie., Paris. Prijs frs. 45.—.

Op duidelijke en overzichtelijke wijze behandelt de schrijver de verschillende verfraaiingsoperaties. Hij acht dit onderdeel der heelkunde een specialisme, dat alle recht van bestaan heeft, daar in den tegenwoordigen tijd zooveel meer dan vroeger bij het beroep van filmacteur, bij alle mogelijke sollicitaties, enz. op het uiterlijk gelet wordt. Bij 70 pCt. van de door hem geopereerde vrouwen bracht de noodzaak om in hun beroep jong te blijven hen tot deze operaties.

Merkwaardig is de „verjonging” van alle weefsels in het gezicht na de operatieve verwijdering van rimpels. De schrijver spreekt

dan van „les effets eutrophiques tardifs” en meent de verklaring hiervan te moeten zoeken in de doorsnijding van trophische zenuwen en de nieuwvorming van bloedvaten.

In het eerste deel, dat o.a. de voorbereiding, anaesthesie, algemeene techniek en nabehandeling bespreekt, geeft hij eenige nuttige wenken om zoo mooi mogelijke operatielittekens te verkrijgen, waarbij ook in het bijzonder de operatieve verwijdering van talpae en lipomen vermelding verdient.

In het tweede gedeelte behandelt de schrijver de verfraaiingsoperaties in het gezicht, de operatieve verbetering van misvormingen van neus, lippen, ooren, de verwijdering van rimpels, de operaties tegen kaalheid, enz. De schrijver veroordeelt bij alle verfraaiingsingrepen absoluut het gebruik van paraffine-inspuitingen. Bijzondere vermelding verdient ook de operatieve behandeling van de door een facialisparalyse veroorzaakte misvormingen in het gezicht met fasciestrooken uit de fascia lata volgens de methode van BLAIR.

In het derde en laatste deel worden dan de operaties besproken voor misvormingen en vetophooping in andere deelen van het lichaam, de operatieve behandeling van de hangborst, den hangbuik, enz.

De tekst wordt door sprekende teekeningen verduidelijkt, terwijl aan het eind van het boek een aantal photo's getuigenis aflegt van de mooie uitkomsten, welke de schrijver bereikt heeft.

De chirurg, die zich op de hoogte wil stellen van dit onderdeel der heelkunde, zal in dit boek ongetwijfeld veel lezenswaardigs vinden, waarbij de groote ervaring van den schrijver een bijzondere waarde aan zijn bevindingen geeft.

W. F. SUERMONDT.

H. FUHS und J. KONRAD, *Grenzstrahl Hauttherapie*. Praktischer Leitfaden für Ärzte, mit einem physikalisch-technischen Beitrag von dr. Phil. F. REGLER, URBAN und SCHWARZENBERG. Berlin, Wien, 1931. Prijs: Mark 9, geb. Mark 11.40.

In dit boekje maken FUHS en KONRAD ons deelgenoot van hun ervaringen van vier jaren met grensstralen. Met de schrijvers ben ik het eens daar, waar zij tegen het gebruik van stralensoorten met spanningen van 12 K.V. maximaal waarschuwen, daar zij hierbij, evenals ook ik in een geval kon waarnemen, later atrophie en teleangiectasieën zich zagen ontwikkelen. Ook bij de door hen aanbevolen stralenqualiteit zagen ze bij toediening van groote dosis met kleine tusschenpoozen na korter of langer tijd schadelijke gevolgen voor den dag komen, die echter tot nu toe steeds van cosmetischen aard bleken te zijn. Evenals BUCKY komen de schrijvers tot de gevolgtrekking, dat door de groote erytheembreedte en de wisselende individueele en plaatselijke gevoeligheid van de huid voor grensstralen, de biologische maat niet geschikt is en dat een nauwkeurige doseering slechts in Röntgeneenheden (R-) moet opgegeven worden. Wat het gevaar van BUCKYstralen